

چگونه بخش ملاحظات اخلاقی پژوهش بر حیوانات آزمایشگاهی را بنویسیم؟ معرفی راهنمای ایران

مینا مبشر^{۱*}

۱- استادیار اخلاق پزشکی (MD, MPH, PhD)، دانشکده طب ایرانی دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

مینا مبشر: m.mobasher@kmu.ac.ir

چکیده

هدف: امروزه استفاده از حیوانات در تحقیقات علوم پزشکی جایگاه ویژه‌ای دارد. با توجه به پیشرفت علم در مورد روش‌های تحقیقاتی، رعایت ضوابط و استانداردهای ارائه شده برای کار با حیوانات آزمایشگاهی ضروری به نظر می‌رسد. از سال ۸۴ اولین دستورالعمل اخلاقی پژوهش بر حیوانات آزمایشگاهی، در کشور ما به تصویب رسید و در سال‌های ۸۸ و ۹۹ بازنگری شد. در این پژوهش، دستورالعمل ملی استفاده از حیوانات آزمایشگاهی برای تشویق محققان جهت نوشتن بخش ملاحظات اخلاقی استاندارد مورد بررسی قرار گرفته است.

روش جستجو: این مطالعه با جستجوی متون و راهنماهای معتبر اخلاقی کار با حیوانات آزمایشگاهی در کشورهایی مانند انگلیس، کانادا و استرالیا، از پایگاه‌های معتبر ISI، Web of Sciences، Scopus و بررسی راهنمای اخلاقی کار با حیوانات آزمایشگاهی مصوب کشوری انجام شده است. این راهنماها به‌طور کامل بررسی و با دستورالعمل ملی ایران مقایسه شدند. یافته‌ها: در همه راهنماهای اخلاقی پژوهش بر حیوانات آزمایشگاهی اصول به‌کارگیری، نگهداری و خاتمه اخلاقی و علمی استفاده از حیوانات در پژوهش مورد تأکید قرار گرفته است. آخرین بازنگری راهنمای مصوب اخلاقی پژوهش بر حیوانات آزمایشگاهی در کشور ما دارای دو فصل و ۶ پیوست است. برای تدوین بخش ملاحظات اخلاقی طرح‌نامه‌های مربوط با مراجعه به پیوست اول باید شدت مداخلات در روش کار تعیین شده و لذا وظایف پژوهش‌گران و مراقبین حیوانات مشخص می‌شود. علاوه بر این، خطرات مداخلات بر حیوانات و عوارض آن، نحوه پیش‌گیری و کاهش آن‌ها و نحوه پایان یافتن استفاده از حیوانات باید ذکر شود. در این خصوص استفاده از شیوه‌های استاندارد بیهوشی حیوانات با استناد به این راهنما لازم است. نتیجه‌گیری: راهنمای مصوب کشوری مراقبت و استفاده از حیوانات آزمایشگاهی در امور علمی می‌تواند جهت تدوین بخش ملاحظات اخلاقی طرح‌نامه‌های مربوط مورد بهره‌برداری پژوهش‌گران قرار گیرد. لذا توجه به شیوه استفاده از این راهنما حائز اهمیت است.

واژه‌های کلیدی: حیوانات آزمایشگاهی، ملاحظات اخلاقی، پروپوزال پژوهشی

How do we write the ethical considerations section of a research proposal in laboratory animal research? Presenting the Animal Ethics Research Guideline in Iran

Mina Mobasher^{1*}

1- Medical Ethics Assistant Professor (MD, MPH, PhD), Department of Medical Ethics and History of Medicine, School of Persian Medicine, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran

Mina Mobasher: m.mobasher@kmu.ac.ir

Introduction: Using animals in a laboratory has a special place in conducting research in medical sciences. In this regard, observing animals' rights and sticking to guidelines and standard procedures for dealing with animals is an essential part of this practice. Ethical guidelines for experiments done on animals were first introduced in 2005 and subsequently revised and renovated in 2009 and 2020. In this study, the Iranian national guidelines of using animals in a lab setting are investigated to encourage in prospective researchers to write a standard ethical considerations section in their research proposals.

Search Method: In this study, we have acquired credible guidelines for using animals in labs from countries such as Canada, Australia, and England by utilizing search engines such as Web of Science, Scopus, and PubMed. These guidelines were thoroughly investigated and compared with the Iranian national guidelines.

Results: In all guidelines investigated, the ethical and scientific principles of use, care, and the ethical and scientific end of laboratory animal use in medical research were emphasized. The final version of animal Iranian guidelines includes two parts and six appendices. To codify the ethical consideration section of a research proposal, researchers must refer to the first appendix of the guidelines and determine the severity of interventions on animals in their research, and in this way the duties of researchers and the animal keepers were distinguished. Furthermore, the researcher should explain the risks and adverse effects of the intervention on animals, how to prevent or reduce them, and the method for euthanasia of laboratory animals. The researchers must choose the anesthesia method of animals according to the guidelines.

Conclusion: The ethical guidelines of animal research in Iran is should be used for writing the ethical consideration section of a research proposal. Thus, instructions on how to use these guidelines are of utmost importance.

Keywords: Laboratory animals, ethical principles, research proposal

